

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗΣ ΑΥΚΑΦΗΤΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΞΗΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1957

Ε.Υ.Α. ΠΡΕ.Κ. & Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ;

1

“Ό,τι έγινε, έδω και μερικούς μήνες, στην Ουγγαρία δέν έγινε μονάχα, αλλά εξακολουθεί νά γίνεται.

Στήν Ουγγαρία άρχισε νά γράφεται—νά γίνεται—ή ιστορία του μέλλοντος.

2

Είναι, βέβαια, πολύ δύσκολο νά ξεχωρίσουμε με τρόπο θετικό τó μέλλον από τó παρελθόν. Θεωρητικά, βασισμένος σέ ένδειξεις πού μπορούσαν και ν’ άμφισβητηθούν, έχω ύποστηρίξει από καιρό ότι ó κομμουνισμός ανήκει στο παρελθόν· ότι, μ’ άλλα λόγια, έπαψε νά ναι επανάσταση και έγινε καθεστώς πού νέες δυνάμεις (ή ά ν α ν ε ω μ έ ν ε ς παμπάλαιες και έμφυτες στον άνθρωπο δυνάμεις) έρχονται ν’ ανατρέψουν.

Είχαμε, όμως, τó δικαίωμα—ώς τά χτές, ως τόν περασμένο Όκτώβριο—νά ισχυρισθούμε ότι ή νέα επανάσταση, ή μετακομμουνιστική, είχε εκδηλωθεί έμπρακτα ;

3

Κάτι, βέβαια, είχε γίνει στον ανατολικό τομέα του Βερολίνου, έδω και μερικά χρόνια. Καί λίγο πριν επαναστατήσει ó ουγγρικός λαός, είχαν ξεσηκωθεί οί εργάτες του Πόζναν. Αυτό ήταν, χωρίς άλλο, μεγάλη προμηνύματα. Δέν ήταν, όμως, ολοκληρωμένες ιστορικές πράξεις. Μόνον από τή στιγμή πού ξεσηκώθηκε ένας όλόκληρος λαός—δηλαδή, άφότου ξεσηκώθηκαν οί εργάτες και οί διανοούμενοι, οί άνδρες και οί γυναίκες, οί άγρότες και ή νεολαία τής Ουγγαρίας—έχουμε τó δικαίωμα νά πούμε ότι ύπάρχει ή έμπρακτη πιά άπόδειξη πώς ó κομμουνισμός ανήκει στο παρελθόν και πώς άρχισε μιá νέα επανάσταση στον κόσμο.

4

“Ό Δεκέμβριος του 1944 στην Άθήνα, και ή αντίσταση του Έλληνικού κράτους και του πιό μεγάλου μέρους του Έλληνικού λαού στον κομμουνιστικό συμμορισμό, από τó φθινόπωρο του 1946 ως τά τέλη του 1949, δέν ήταν, τάχα, ιστορικά φαινόμενα πού ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τήν ουγγρική επανάσταση ;

“Ήμουν ένας από τούς πολιτικούς πρωτεργάτες στην αντίσταση του κράτους κατά του κομμουνισμού και τόν Δεκέμβριο του 1944 και σ’ όλόκληρο τó διάστημα του συμμοριτοπόλεμου. Κ’ ήμουν πολιτικά υπεύθυνος για πολλές αναπότρεπτες τραγωδίες, έπως ήταν π.χ. οί εκτελέσεις, αλλά και ανθρώπινα υπεύθυνος για τή σωτηρία πολλών πού, χωρίς τή διοικητικά άνώμαλη παρέμβασή μου, θά είχαν εκτελεσθεί. “Ήμουν φανατικός και άκαμπτος στην εκτέλεση του έθνικού χρέους μου (δέν γίνεται άλλιώς, άν θέλεις ν’ αποτρέψεις κάτι πού τó θεωρείς κακό), αλλά και ανθρωπιστής, όπου ó ανθρωπισμός δέν ήταν έμπόδιο στη νίκη του Κράτους.

“Όστόσο, άν και είμαι προσωπικά συνυφασμένος με τά τραγικά εκείνα γεγονότα, δέν έχω τó δικαίωμα νά τά υπερτιμήσω ιστορικά και νά πώ ότι τά γεγονότα αυτά, πού έδωσαν ευκαιρίες για ήρωϊσμούς και στις δυό παρατάξεις, είχαν τó ίδιο ακριβώς ιστορικό νόημα πού είχε ή επανάσταση τής Ουγγαρίας.

5

“Η αντίστασή μας στον κομμουνισμό, έδω στην Ελλάδα, ήταν ά ν τ ε π α ν ά σ τ α σ η . “Η εξέγερση του ουγγρικού λαού ήταν επανάσταση. Τó σημείο ακριβώς αυτό είναι τó ιστορικά κρίσιμο. Στο σημείο αυτό βρίσκεται ή μεγάλη τομή τής ιστορίας.

Πολεμώντας τόν κομμουνισμό, έδω στήν 'Ελλάδα, πήγαμε ν' αποτρέψουμε τήν επικράτηση εκείνων που πίστευαν ότι φέρνουν ένα νέο μήνυμα στον κόσμο. Μπορεί ή συνείδηση τών ανθρώπων αυτών ναταν καθυστερημένη και διαστρεβλωμένη, αφού επαιρναν για νέο ένα μήνυμα που είχε φθαρεί και παλιώσει. Μπορεί, επίσης, πολλοί (ή, έστω, λίγοι) απ' όσους αντιταχθήκαμε στην κομμουνιστική επιδρομή να πιστεύαμε ότι δεν είμαστε μόνο και μόνο αντεπαναστάτες, αλλά ότι πάμε ν' αποτρέψουμε τή βίαιη επιβολή ενός καθεστώτος που, άσχετα κι' από τόν ανυπόφορο ολοκληρωτικό χαρακτήρα του, έχει και ως κοινωνική επαγγελία διαψευσθεί, όπως διαψεύδονται όλες οι μεγαλόστομες και απόλυτες επαγγελίες που μέσα τους είναι τὸ ψέμμα μεγαλύτερο από τήν αλήθεια. "Οποια, όμως, κι' αν ήταν ή πλάνη στή συνείδηση τών 'Ελλήνων κομμουνιστών που πήγαν να επικρατήσουν με τόν συμμαχικό πόλεμο, και οποια κι' αν ήταν ή αλήθεια μέσ' στή συνείδηση πολλών ή λίγων ανάμεσα σ' εκείνους που αντισταθήκαμε, ο κομμουνισμός, έδω στήν 'Ελλάδα, ήταν εκείνος που είχε επαναστατήσει, κ' εμείς που αντισταθήκαμε κι' αποτρέψαμε τήν επικράτησή του, είμασταν οι αντεπαναστάτες.

Στήν Ούγγαρία, τὰ πράγματα σημειώθηκαν με τρόπο αντίστροφο. Τόθελε, άλλωστε, ή ιστορική ώρα ν' αντιστραφούν οι δροι. Στήν Ούγγαρία, αφού εγκαταστάθηκε ο κομμουνισμός κ' ελειτούργησε ως καθεστώς καμμιά δεκαριά χρόνια, επανέστατησε ο λαός εναντίον του' επαναστάτησαν εναντίον του όλα τὰ τμήματα του λαού, ακόμα κ' εκείνα (εργατικές οργανώσεις, διανοούμενοι και επιστημονικοί φορείς του Μαρξισμού, στρατιωτικά και υπαλληλικά στελέχη) που είχαν ζήσει μέσα τους ιδεολογικά και κομματικά τόν κομμουνισμό.

"Έτσι, για πρώτη φορά στην ιστορία, αντεπανάσταση (αντίδραση) ήταν — κ' εξακολουθούν, φυσικά, να είναι — τὰ σοβιετικά τάνκς. Οι Ρώσοι στρατηγοί που είναι επικεφαλής τών σοβιετικών μονάδων στην Ούγγαρία διαδέχθηκαν, στην ιστορική τους αποστολή, τόν Κολτσακ

και τόν Βράνγκελ. Διαθέτοντας τεράστια υλικά μέσα, εξασφάλισαν, βέβαια, στην αντεπανάσταση μιὰ προσωρινή επιτυχία. 'Η ιστορία, όμως, έβγαλε τήν απόφασή της που δίνει στην επιτυχία αυτή έναν άρνητικό χαρακτήρα. 'Η ιστορία αποφάνθηκε ότι ο κομμουνισμός έπαψε ν' αγήκει στο μέλλον. Μπορεί, βέβαια, να κρατήσει ακόμα πολλά χρόνια και να ταλαιπωρήσει τόν κόσμο. "Όσο, όμως, κι' αν κρατήσει, θάναι μιὰ δύναμη που ολο και θά φθείρεται και θά πέφτει περισσότερο.

6

Πρώτη, μάλιστα, φορά στην ιστορία του κόσμου, μιὰ μεγάλη επαγγελία, που συνδυάστηκε με μιὰ κοσμοϊστορική επανάσταση, έπαψε τόσο γρήγορα και τόσο άδοξα να κλείνει μέσα της μελλοντική ζωή. Χωρίς να μπώ ειδικότερα στην εξέταση τών αίτιων που προκάλεσαν μιὰ τόσο γρήγορη ιστορική φθορά του κομμουνισμού, θ' άρκεσθώ να πώ ότι ή γρήγορη αυτή φθορά δεν είναι άσχετη με τή φοβερή και εξωφρενική αντινομία που κλείνει μέσα του ο κομμουνισμός ως καθεστώς. 'Η αντινομία έγκειται στο ότι ζητάει να συνδυάσει (κ' έδω, μ' όλα τὰ τεχνάσματα τής υλιστικής διαλεκτικής, δε χωράει καμμιά σύνθεση) μιάν απόλυτη άρνηση με μιάν απόλυτη θέση: άρνιέται άπόλυτα τόν άνθρωπο ως ελεύθερο φορέα τής ήθικης και πνευματικής του ζωής και ζητάει ταυτόχρονα (ή, έστω, τήν υποσχέθηκε και δε μπορεί να τήν πραγματοποιήσει) τήν άπόλυτη άπελευθέρωση του ανθρώπου από τις κοινωνικές συνθήκες τής ζωής του.

Είπα, όμως, ότι δε θά μπώ ειδικότερα στο θέμα αυτό. "Αν εμπαινα, θ' άπομακρυνόμουν από τήν άμεση ιστορική πραγματικότητα και θά πήγαινα στή θεωρία. Τώρα που μίλησαν πια μόνο τους τὰ πράγματα, δε χρειάζεται ή θεωρία. Στήν Ούγγαρία άρχισε ή νέα μεγάλη επανάσταση και ο κομμουνισμός ταμπουρώθηκε στις αντεπαναστατικές θέσεις του. Κ' ή Μόσχα φώναξε τους Κινέζους — (θα τους φωνάξει, τάχα, και σε δέκα χρόνια;) — για να συστήσουν προσοχή και σύνεση ή και για να έμπνεύσουν φόβο στους ύποτακτικούς

της στήν Εὐρώπη. Φαντάστηκε ποτέ του ὁ Στάλιν ὅτι θάταν ἀναγκασμένοι οἱ διάδοχοί του νά ἐπικαλεσθοῦν τήν ἠθική βοήθεια τῆς Κίνας γιά ν' ἀνακτήσουν τὸ κύρος τους στή Βαρσοβία ;

7

Ἡ Μόσχα, ὅπου κυβερνοῦν ἄνθρωποι ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τίς δογματικές ἀφέλειες τῶν παλαιῶν Μαρξιστῶν, ἔχει συνειδητοποιήσει, βέβαια, τὸ γεγονός ὅτι στήν Ούγγαρία σημειώθηκε μιὰ νέα καὶ αὐθόρμητη ἐπανάσταση, καὶ μάλιστα μιὰ ἐπανάσταση πολὺ πιὸ αὐθόρμητη ἀπὸ κάθε κομμουνιστική ἐπανάσταση. Οἱ κομμουνιστικές ἐπαναστάσεις βασίσθηκαν παντοῦ καὶ πάντοτε στή δράση μιᾶς μικρῆς μειοψηφίας καὶ ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐπίμοχθης καὶ μακρᾶς συνωμοτικῆς προσπάθειας. Στήν Ούγγαρία, ἀντίθετα, ἦταν ἡ ἐπανάσταση ἀληθινὸ καὶ αὐθόρμητο ξεσήκωμα ὀλόκληρου λαοῦ. Ἡ Μόσχα τὸ εἶδε αὐτὸ καὶ τὸ ξέρει. Καὶ ξέρει ὅτι τὸ εἶδαμε καὶ ὅτι τὸ ξέρουμε κ' ἐμεῖς. Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νά πει κάτι ποὺ θά σκέπαζε τὴν ἀλήθεια. Ἀλλὰ ἡ ἀλήθεια, ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ γίνεται ἱ σ τ ο ρ ῖ α , δὲ σκεπάζεται.

Ὅταν ἐκτελοῦσε ὁ Στάλιν τὸν Καμένεφ, τὸν Ζηνόβιεφ καὶ ἄλλους, τοὺς φίλους καὶ συνεργάτες τοῦ Λένιν, τὸν στρατάρχη Τουχατσέφσκυ μὲ ἑπτὰ ἄλλους στρατηγούς τοῦ ἐρυθροῦ στρατοῦ, καὶ ὅταν ἐξαφάνιζαν οἱ διάδοχοι τοῦ Στάλιν τὸν Μπέρια, τὸν φίλο τοῦ Στάλιν, ἦταν εὐκολο νά λεχθεῖ — καὶ νά γίνει πιστευτὸ ἀπὸ τὸ ἀφελέστερο σὸ ἄνθρώπων ποὺ γνώρισε ὁ κόσμος, ἀπὸ τὰ μέλη τῶν διαφόρων Κ. Κ. τῆς γῆς — ὅτι εἶλοι αὐτοὶ ἦταν ὄργανα τοῦ δυτικοῦ καπιταλισμοῦ, ὅτι εἶχαν συνεννοηθεῖ μὲ τὴ Δύση καὶ ἦταν προδοκᾶτορες καὶ προδότες. Πῶς μπορούσε, ὅμως, νά λεχθεῖ τὸ ἴδιο καὶ γιά ὀλόκληρο τὸν οὔγγρικὸ λαὸ ποὺ ἐπαναστάτησε τόσο αὐθόρμητα καὶ, οὐσιαστικά, χωρὶς καμμιά ἡγεσία ;

Καὶ ὅμως, ἔπρεπε νά λεχθεῖ κι' αὐτό. Καὶ εἶπε ἡ Μόσχα ὅτι ἦταν «δάκτυλος» δυτικὸς ἡ ἐπανάσταση ἑνὸς ὀλόκληρου λαοῦ. Χωρὶς νά τὸ καταλάβουν οἱ ἄνδρες ποὺ κυβερνοῦν στή Μόσχα καὶ εἶναι προσανατολισμένοι στὸν πιὸ ἄλλοπρόσαλλο ρεαλισμὸ,

ὁμολόγησαν τὴ φοβερὴ ἀδυναμία ποὺ χαρακτηρίζει τὰ κομμουνιστικὰ καθεστῶτα. Ἄν ἀρκεῖ ὁ «δάκτυλος» τῆς Ἀμερικῆς γιά νά ξεσηκῶνεται ἓνας ὀλόκληρος λαός, καὶ μάλιστα σὲ μιὰ χώρα ὅπου ἰσχύει ὀλοκληρωτικὸ καθεστῶς, τότε πρέπει νά ποῦμε ὅτι ἡ δύναμη τοῦ κομμουνισμοῦ, ἡ παντοδυναμία τοῦ κράτους στὶς κομμουνιστικὲς χώρες, εἶναι μιὰ μπλόφα. Αὐτὸ βέβαια, δὲ ν εἶναι σωστὸ. Τὰ πράγματα εἶναι πιὸ πολύπλοκα. Τὸ κομμουνιστικὸ κράτος δὲ ν εἶναι μπλόφα καὶ δὲ ν ἀρκεῖ ὁ «δάκτυλος» τῆς Ἀμερικῆς γιά νά ξεσηκωθεῖ ἓνας ὀλόκληρος λαός ἐναντίου του. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἄλλη: Ἄν καὶ ἔχει ἀκόμα τὴ δύναμή του ὁ κομμουνισμὸς ὡς κόμμα καὶ ὡς κράτος, ἡ ὥρα του ἄρχισε νά περνᾷ: ἐπαναστάσεις ἄρχισαν νά ἐκδηλώνονται πέρ' ἀπὸ τὸν κομμουνισμὸ καὶ ἐναντίου του. Ἐπειδὴ τὴν ἀλήθεια αὐτὴ δὲ μπορούσε νά τὴν ὁμολογήσει ἡ Μόσχα, ἀναγκάσθηκε νά ξαναπεῖ ὅσα ἔλεγε ὅταν ἐσήμεναν οἱ φοβερὲς ὥρες τῶν ὀμαδικῶν ἐκκαθαρίσεων.

8

Τώρα, ὅμως, προβάλλει καὶ τὸ ἐρώτημα: Ἄν, ὅπως εἶπαμε, ὅτι ἔγινε στήν Ούγγαρία εἶναι μιὰ ν ε α ἐπανάσταση ποὺ ἀναγκάζει τὸν κομμουνισμὸ νά γίνει ἀντίδραση, ποὺ ὁδηγεῖ τάχα ἡ νέα αὐτὴ ἐπανάσταση ;

Ἐπὶ ἄρχει ἓνα ἐρώτημα πιὸ στενὸ ποὺ θά μπορούσε νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: Τί θά γινόταν στήν Ούγγαρία, ἂν ἐπικρατοῦσε ἡ ἐπανάσταση καὶ ἂν προτιμοῦσε ἡ Μόσχα ν' ἀποφύγει τὴ μεγάλη κατασταλτικὴ ἐπέμβαση τῆς ;

Ἡ ἀπάντηση στὸ δεύτερο, τὸ πιὸ στενὸ, ἐρώτημα δὲ ν προεξοφλεῖ τὴν ἀπάντηση στὸ πρῶτο. Ὡστόσο, κάτι σημαντικὸ καὶ πρωτόφαντο θά εἶχε σημειωθεῖ καὶ στήν Ούγγαρία, ἂν ἐπικρατοῦσε ἡ ἐπανάσταση. Θά γνώριζε ὁ κόσμος τὴν πρώτη με-
τακομμουνιστικὴ δημοκρατία. Τὴ δημοκρατία αὐτὴ θά τὴ δημιουργοῦσαν κατὰ μέγα μέρος τὰ ἴδια τὰ μέλη τοῦ χτεσινοῦ Κ. Κ. τῆς Ούγγαρίας. Ἡ δημοκρατία αὐτὴ — ὅπως καὶ κάθε δημοκρατία ποὺ δέχεται τὴν ἐλεύθερη κριτικὴ καὶ τὴν ἀντιπολίτευση — θά προκαλοῦσε ἴσως ἀντιδράσεις ἢ ἐξεγέρσεις, συλλαλητήρια καὶ ἀπερ-

γίες. Θα δινόταν, μάλιστα, στον ίδιο τον κομμουνισμό ή ευκαιρία να εκμεταλλευθεί πάλι τις περιστάσεις. "Όσες, όμως, αντιδράσεις κι' αν δημιουργούσε ή νέα μετακομμουνιστική δημοκρατία, ή ιστορία θα πήγαινε ένα βήμα εμπρός. Ένας λαός που θα είχε την πείρα του κομμουνιστικού κράτους και που, όπως έδειξε με την επανάσταση που έκαμε, έχει μέσα του τη δύναμη για μεγάλες ιστορικές πρωτοβουλίες, θ' αναμόρφωνε τη δημοκρατία σε νέες βάσεις. Σε βάσεις αν όχι κοινωνικά νέες, πάντως ήθικά νέες, έστω κι' αν το πολιτικό περιεχόμενο της δημοκρατίας—ή ελευθερία—θα μένε το ίδιο. 'Η ελευθερία, στην ουσία της, είναι αιώνια ή ίδια.

Και αν, όμως, δεν κατάφερνε ή επανάσταση στην Ούγγαρία να συλλάβει, επικρατώντας, το νόημα του μέλλοντος, της ουσιαστικά μετακομμουνιστικής (άρα: και μετακαπιταλιστικής) δημοκρατίας, ο δρόμος θ' άνοιγε. 'Ο δρόμος, μάλιστα, άνοιξε όπως σήπτε, γιατί ή επανάσταση κατά του κομμουνισμού άρχισε, αδιάφορο αν τ' ασοβιετικά τ' άνηκx επνιξαν προσωρινά τη φωνή της και μπήκαν στην προθήκη της Ούγγρικης ιστορίας. Πίσω από την τεχνητή προ-

θήκη ή επανάσταση συνεχίζεται. Και ή επανάσταση, ως επανάσταση πνευμάτων και ψυχών, έχει χωρίς άλλο εξαπλωθεί σ' όλους τους δορυφόρους της Μόσχας, ίσως μάλιστα στην ίδια τη Σοβιετική Ένωση. Ποιό οδηγεί ή επανάσταση αυτή;

9

"Έγραφα κάποτε σ' ένα βιβλίο μου ότι ή δημοκρατία υποχρεώνεται κάθε τόσο να επαναστατεί στην ιστορία και ότι, όπως είχαμε στο παρελθόν πολλές δημοκρατικές επαναστάσεις, έτσι θ' άχουμε και στο μέλλον πολλές. Κάθε φορά που θα επικρατεί ως σύστημα ή βία, θα επακολουθεί μιá δημοκρατική επανάσταση. Και κάθε φορά που θ' αναγκάζεται ο άνθρωπος, εν όνόματι της ελευθερίας του, να επαναστατεί, θα επακολουθεί μιá δημοκρατία τελειότερη, ευρύτερη, άληθινότερη.

'Η μεγάλη και ίερή δοκιμασία του ουγγρικού λαού μάς άνοιξε το δρόμο για την άληθινότερη δημοκρατία. Κάθε νέα μεγάλη έλπίδα στοιχίζει αίμα. 'Η ιστορία είναι πολύ άκριδη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟΥΣ ΑΔΕΡΦΟΥΣ ΜΑΣ ΟΥΓΓΡΟΥΣ

'Ο πόνος σας είν' και δικός μας πόνος,
αδέρφια, που οι άγέλες σας σπαράζουν
των λύκων, γιατί ελεύτεροι να ζείτε
θέλετε στην Πατρίδα σας την άγια.
Σαλεύει ο νοός του ανθρώπου από τη φρίκη
του δλέθρου· μα γεμάτη περηφάνεια,
γεμάτη θάμπος στέκεται ή ψυχή του
μπρός στην άποκοτιά και την άντρεία σας :
"Ομοιοι με τους τρακόσιους του Λεωνίδα
αδείλιαστοι κι άκράτητοι κι ώραϊοι
ριχνόσαστε στην άνιση την πάλη
με λιονταρίσια σάλτα, τραγουδώντας.
Το άχνό, το άγνό σας αίμα φλόγα άς γίνει
να λυώσει της σκλαβιάς τις άλυσίδες.
"Ας δώσει ο Θεός γοργά της Λευτεριάς σας
το δέντρο άνθους να πλημμυρίσει, αδέρφια.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ